

Teema 1. Korkea ja matala rannikko

FAKTAT P9. Gneissi

Tunnusmerkit

Gneissi sisältää yleensä kvartsia, maasälpää, kiillettä ja sarvivälkettä. Gneissi muistuttaa graniittia, mutta sen mineraalirakeet ovat järjestyneet siten, että kivilajin ulkonäkö vaihtelee enemmän tai vähemmän. On olemassa erilaisia gneissityyppejä, kuten suonigneissi ja kiillegneissi.

Ikä ja muodostumistapa

Gneissi on syntynyt sedimentti- tai magmakivilajista korkeassa paineessa ja lämmössä. Korkean Rannikon ja Merenkurkun saariston gneissi on syntynyt 1880 miljoonaa vuotta sitten alkaneessa vuorijonopimuksessa, jota kutsutaan Svekofenniseksi orogeniaksi. Silloin peruskivilajit upposivat syvälle maankuoreen useiden liikkeiden seurauksena, ja ne muuttuivat siellä muun muassa kiillegneissiksi ja suonigneissiksi. Kiillegneissi on heikoin kaikista gneisseistä.

Foto: Patricia Rodas/Dragos Alexandrescu

Suonigneissiä

Foto: Anita Storm

Suonigneissiä lähikuvassa

Foto: Heifoto

Suonigneissiä Molpehällorna-saarilla